

## Patientavgifter 2023

### Ordförandens förslag

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige följande

1. Regionfullmäktige fastställer förslag till patientavgifter i öppenvård enligt bilaga 1 att gälla från och med 2023-01-01.
2. Regionfullmäktige fastställer förslag till patientavgifter för åtgärder utan samband med sjukdom eller skada och intyg enligt bilaga 2 att gälla från och med 2023-01-01.
3. Regionfullmäktige fastställer förslag till patientavgifter i slutenvård enligt bilaga 3 att gälla från och med 2023-01-01.
4. Högkostnadsskydd för öppen vård med mera höjs med 100 kronor till 1300 kronor.
5. Högkostnadsskydd för sluten vård höjs med 10 kronor till 120 kronor per vård dag.
6. Region Skåne tar ut avgift för frysförvaring av köns celler och befruktade ägg (embryon) på 2000 kronor per år med start efter att barnet från den offentliga behandlingen är fött. Införs för att gälla från och med 2023-01-01.
7. Patientavgift för akut sjukhusvård i hemmet efter projekt tiden ska vara avgiftsfritt för patienten från och med 2023-04-01 till och med beslut om en eventuell tredje vårdform tas av Sveriges kommuner och regioner (SKR).
8. Samtliga recept som utfärdas till människa ska vara avgiftsfria för patienten.
9. Region Skåne erbjuder kostnadsfri vaccination mot covid-19 under 2023.
10. Region Skåne erbjuder kostnadsfri vaccination mot kikhosta till gravida i enlighet med Folkhälsomyndighetens rekommendation att gälla från och med 2023-01-01.
11. Region Skåne erbjuder kostnadsfri vaccination mot apkoppor i enlighet med Folkhälsomyndighetens rekommendation att gälla från och med 2023-01-01.
12. Region Skåne säkerställer kostnadsfritt att uppgifter om tillfrisknande från covid-19, på begäran av den enskilde när verifierade uppgifter finns, skyndsamt inrapporteras till E-hälsomyndigheten

för tillfrisknandebevis enligt gällande EU-förordning 2021/953.

Beslutet gäller till och med 2023-06-30.

13. Internetbaserade behandlingar som uppfyller grundkraven i beslutsförslaget definieras som öppenvård och patientavgift tas ut enligt gällande regelverk. Patientavgift ska tas ut vid första besöket då bedömning görs och vid sista besöket då uppföljning görs samt vid obligatoriska avstämningar med behandlaren.
14. Vård vid sexuella övergrepp ska vid första besöket samt vid första återbesöket vara avgiftsfritt för patienten.

### **Sammanfattning**

En översyn har gjorts gällande patientavgifter inför 2023. Översynen har genomförts i en parlamentarisk grupp.

### **I ärendet finns följande dokument:**

1. Beslutsförslag 2022-11-22
2. Hälso- och sjukvårdsnämndens beslut 2022-10-20 § 126
3. Delegationsbeslut 2022-11-01
4. Bilaga 1 Patientavgifter i öppen vård 2023
5. Bilaga 2 Patientavgifter vid åtgärder utan samband med sjukdom eller skada och intyg 2023
6. Bilaga 3 Patientavgifter slutenvård 2023

### **Beskrivning av ärendet och skälen för förslaget**

Hälso- och sjukvårdsnämnden beredde 2022-10-20 § 126 patientavgifter för beslut i regionfullmäktige 2022-12-13—14. Hälso- och sjukvårdsnämndens ordförande fick i uppdrag att efter hörande med hälso- och sjukvårdsnämndens presidium fatta beslut om förslag om patientavgifter till regionfullmäktige i enlighet med intentionerna i Mätta Ivarssons (MP) yrkande på sammanträdet. Det ursprungliga yrkandet, som sedermera jämkades med ordförandens yrkande och tillika nämndens beslut, var att patientavgiften för vård vid uppgiven våldtäkt, våldtäktsförsök, sexuellt ofredande och/eller sexuella övergrepp sätts till noll kronor vid Region Skånes gynekologiska akutmottagningar, både för första besök och återbesök.

Förslaget i delegationsbeslutet har sammanförts med hälso- och sjukvårdsnämndens ursprungliga förslag i detta beslutsförslag.

I den parlamentariska gruppen 2022 har ingått Gilbert Tribo (L), Anna Mannfalk (M), Birte Sandberg (C), Per Einarsson (KD), Anna-Lena Hogerud (S), Mätta Ivarsson (MP), Peter Ahlbom (V) och Marlen Ottesen (SD).

Följande har beretts i den parlamentariska gruppen

## **Patientavgifter i öppen vård**

### Högekostnadsskydd för öppen vård med mera

Högekostnadsskyddet år 2023 uppgår till 1300 kronor (2022: 1200 kronor). Det är den högsta avgift för vårdavgifter inom den öppna hälso- och sjukvården, för avgifter för vissa förbrukningsartiklar och för sådan tandvård som avses i 8 a § Tandvårdslagen (1985:125) som får tas ut under en tolv månaders period.

Bakgrunden till höjningen är att regeringen fastställt prisbasbeloppet till 52 500 kronor för 2023. De högekostnadsskydd som berörs regleras i 17 kap Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) och 5 § Lagen om läkemedelsförskrivning (2002:160).

### Avgift för frysförvaring av könsceller och befruktade ägg

Enligt nuvarande riktlinjer erbjuds inom den offentliga vården max tre stycken äggtag samt återföring av samtliga frysförvarade embryon från dessa behandlingar tills man fått sitt första barn. Kvarvarande embryon kan användas till syskonbehandling till en privat kostnad. I den privata kostnaden ingår kostnad för upptining och återföring av ett tinat embryo, men inte kostnaden för frysförvaring.

Embryona är känsliga och flyttas inte mellan kliniker utan stannar kvar på Reproduktionsmedicinskt centrum (RMC). Frystiden har ändrats från tidigare fem år till tio år eller max till kvinnans 45-årsdag. Det innebär att man har fler antal embryon i frysförvaring under längre tid vilket medför ökade kostnader för inköp av tankar och kväve.

Förslaget innebär att en avgift på 2000 kronor per år med start året efter att barnet fötts införs från och med 2023, under förutsättning att behandling skett inom den offentliga vården. Avgiften ingår inte i högekostnadsskyddet. Region Skånes etiska råd har yttrat sig och deras samlade bedömning är att en årligt avgift för frysförvaring är etiskt försvarbar.

### Akut sjukhusvård i hemmet (efter projekttidens slut)

Akut sjukhusvård i hemmet drivs i projektform till och med 2023-03-31. Under projekttiden har det varit avgiftsfritt för patienten. Från och med 2023-04-01 kommer akut sjukhusvård i hemmet att ingå i ordinarie verksamhet som mobilt team.

Akut sjukhusvård i hemmet innebär att ett mobilt sjukhusteam kommer hem till patienten och ger vård som i normala fall hade krävt sjukhusvård. Personalen på medicin- och infektionsavdelningar i Malmö identifierar tillsammans med personal från det mobila teamet vilka patienter som kan vara aktuella. Teamet består av läkare och sjuksköterska och vid behov även fysioterapeut eller

arbetsterapeut. Teamet finns tillgängligt dygnet runt och tanken är att flytta vården närmare patienten och att frigöra platser på sjukhuset.

Vården definieras som öppenvård. För att patienten ska få fortsatt akut sjukhusvård men utförd i hemmet måste patienten skrivas ut från slutenvården.

Vårdformen är en särskild slutenvårdsinsats och motsvaras inte av verksamheterna i de andra mobila teamen som finns i Region Skåne. Det finns idag inget mobilt team som är likvärdigt i jämförelse och som utför specialistvård. Vårdformen är ett mellanting mellan slutenvård och öppenvård och det finns ingen naturlig koppling till de andra teamen och dess patientavgifter.

I en jämförelse med andra mobila team i Region Skåne utmärker sig denna vårdform genom att:

- vårdtiden är kortare, i genomsnitt 4 dagar
- teamet besöker patienterna dagligen
- besöken sker mellan 07.30 och 21.30 och därefter via telefon eller läsplatta
- personalen kan nå dygnet runt antingen via telefon (direktnummer till läkaren) eller via läsplattan som patienten får låna av regionen
- vårdtiden är så kort att patienterna inte kommer upp i högkostnadsskyddet.

Slutenvårdsinsatsen i hemmet bör inte vara mer kostsam för patienten än ineliggande vård på sjukhuset. Patientavgiften för ineliggande vård föreslås från 2023-01-01 uppgå till 120 kronor per dygn. På Sveriges kommuner och regioner (SKR) pågår ett arbete att utreda behovet av en tredje vårdform likt den som bedrivs i Region Skånes akut sjukhusvård i hemmet.

Förslaget innebär att det ska vara avgiftsfritt för patienten tills eventuellt beslut om en tredje vårdform tas av Sveriges kommuner och regioner. Beslutet ska gälla från och med 2023-04-01 då projektet kommer att ingå i ordinarie verksamhet som mobilt team.

#### Kostnad för receptförnyelse/recept

Den 10 maj 2022 infördes elektronisk förskrivning som huvudregel vid utfärdande av recept till människa. Syftet är att så mycket information som möjligt om en patients förskrivna och uthämtade läkemedel ska finnas samlad i Nationella läkemedelslistan (NLL).

Undantag från kravet på elektronisk förskrivning finns till exempel vid teknisk störning, recept som förskrivs så att patienten ska kunna hämta ut läkemedel i ett annat land inom EES eller om förskrivaren bedömer att patienten har ett skyddsbehov som tillgodoses bättre genom förskrivning på receptblankett än erecept.

Det är upp till förskrivaren att bedöma om något av undantagen/skälen

gäller vid förskrivningen.

Nuvarande patientavgifter för recept är att recept som hämtas på mottagning utan kontakt med läkare samt recept som skickas hem till patienten kostar 50 kronor, e-recept och recept till barn under 20 år är avgiftsfritt.

Förslaget innebär att med anledning av beslutet om elektronisk förskrivning som huvudregel vid utfärdande av recept till människa att de recept som i undantagsfall måste skrivas på receptblankett alternativt hämtas på mottagningen (utan kontakt med läkare) eller skickas hem till patienten ska vara avgiftsfria för patienten.

#### Avgiftsfri vaccination mot covid-19 2023

Enligt beslut i regionfullmäktige 2021-02-16 §16 ska vaccination mot covid-19 vara avgiftsfri för patienten. Någon ny rekommendation från Folkhälsomyndigheten eller SKR har dags datum inte inkommit gällande fortsatt avgiftsfrihet för 2023 men den nationella upphandlingen av vaccinet sträcker sig över hela 2023. Sakkunniga inom smittskydd utgår därför ifrån att det kommer att vara kostnadsfritt för regionerna även nästa år.

Regionfullmäktige föreslås besluta att 2023 fortsatt erbjuda de av Folkhälsomyndigheten definierade grupperna avgiftsfri vaccination mot covid-19 i enlighet med tidigare beslut.

#### Avgiftsfri vaccinering mot kikhosta för gravida

Folkhälsomyndigheten rekommenderar att vaccin mot kikhosta ska erbjudas alla gravida. Syftet med vaccinationen är att skydda de allra yngsta mot svår sjukdom i kikhosta och att förhindra att mamman får kikhosta och därmed riskerar att smitta sitt barn.

Kikhosta kan vara en livshotande infektion hos de allra yngsta spädbarnen som ännu inte hunnit vaccinera sig enligt ordinarie barnvaccinationsschema. Genom vaccination av gravida får barnet en hög antikropps nivå mot kikhosta de första månaderna och även mamman får ett övergående förstärkt skydd mot kikhosta. Risken för smitta från mor till spädbarn är hög. Att förhindra sjukdom hos modern är särskilt viktigt för att förhindra smitta till spädbarnet.

Vaccinering mot kikhosta ska erbjudas avgiftsfritt till gravida i enlighet med Folkhälsomyndighetens rekommendation. Hälso- och sjukvårdsnämnden finansierar kostnaden under 2022 och kostnaden beaktas i budgetarbetet 2023 och framåt.

#### Avgiftsfri vaccinering mot apkoppor

Apkoppor orsakas av apkoppsvirus, en art av ortopoxvirus. Apkoppor smittar

framför allt vid nära fysisk kontakt med en person som är infekterad. Fysiska sexuella kontakter, eller andra nära hudkontakter med en smittsam person, utgör en särskilt hög risk.

Apkoppor är enligt smittskyddslagen en allmänfarlig och smittspårningspliktig sjukdom. Det innebär att smittskyddsåtgärder som till exempel smittspårning och förhållningsregler kan användas för att begränsa spridningen. Alla fall av apkoppor ska anmälas till smittskyddsläkaren i regionen och till Folkhälsomyndigheten.

I det nu pågående utbrottet som började våren 2022 med spridning i många länder har överföringen framför allt skett via sexuella kontakter mellan män som har sex med män.

Med anledning av att en ökad spridning av apkoppor skett i Sverige har Folkhälsomyndigheten kommit med en rekommendation om vaccinering. Vaccin mot apkoppor finns tillgängligt men i begränsad mängd. Vaccinet kan ges både till personer som utsatts för smitta för att förhindra insjuknande, men också i förebyggande syfte till personer som löper högre risk att utsättas för smitta, så kallad pre-expositionsprofylax.

I Sverige har tillgängliga vaccindoser distribuerats till regionerna av Folkhälsomyndigheten. Myndigheten har också beslutat om en rekommendation för prioritering av personer inom definierade målgrupper som är aktuella för erbjudande om vaccination mot apkoppor som pre-expositionsprofylax. Region Skåne påbörjade september 2022 vaccinering mot apkoppor i enlighet med Folkhälsomyndighetens rekommendationer.

Vaccinering mot apkoppor ska vara avgiftsfritt för patienten.

#### Avgiftsfri vård vid sexuella övergrepp

Hälso- och sjukvårdsnämndens ordförande har, i enlighet med uppdrag från hälso- och sjukvårdsnämnden 2022-10-20 § 126, beslutat om kompletterande förslag om avgiftsfrihet för vård vid sexuella övergrepp.

Kvinnor som uppsöker vård vid sexuella övergrepp hänvisas till den kvinnoklinik de tillhör eller till närmaste kvinnokliniks akutmottagning och män hänvisas till den akutmottagning de tillhör eller till närmaste akutmottagning på sjukhus

• Patientavgiften för besök på akutmottagning på sjukhus och akutmottagning på specialistmottagning är 400 kronor. För patienter som är under 20 år eller över 85 år är besöket avgiftsfritt.

Enligt §1 kap 3 Hälso- och sjukvårdslagen (HSL 2017: 30) och §6 1 kap Patientlag (2014:821) är målet med hälso- och sjukvården en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen. Vården ska ges med respekt för alla människors

lika värde och för den enskilda människans värdighet. Den som har det största behovet av hälso- och sjukvård ska ges företräde till vården.

Med hänvisning till gällande lagstiftning om jämlik vård kan beslutet inte innefatta avgiftsfria besök endast för kvinnor vid kvinnoklinikens akutmottagningar. Beslutet om avgiftsfrihet bör omfatta alla oavsett könstillhörighet samt innefatta besök på akutmottagningar både på sjukhus -och specialistmottagning samt på vårdcentral/primärvård.

Då en patient söker vård för något av ovanstående, registreras det under diagnoskod ”sexuella övergrepp”, därför föreslås beslutsförslaget om avgiftsfrihet formuleras ”Avgiftsfrihet för vård vid sexuella övergrepp”.

### **Patientavgifter slutenvård**

#### Högekostnadsskydd för slutenvård

Högekostnadsskyddet år 2023 uppgår till 120 kronor (2022: 110 kronor ). Det är den högsta avgift som får tas ut per vård dag inom slutenvård.

Bakgrunden till höjningen är att regeringen fastställt prisbasbeloppet till 52 500 kronor för år 2023. De högekostnadsskydd som berörs regleras i 17 kap Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) och 5 § lagen om Läkemedelsförmåner (2002:160).

### **Övrigt**

#### Tillfrisknandebevis covid-19

Region Skåne säkerställer kostnadsfritt att uppgifter om tillfrisknande från covid-19, på begäran av den enskilde när verifierade uppgifter finns, skyndsamt inrapporteras till E-hälsomyndigheten för tillfrisknandebevis enligt gällande EU-förordning 2021/953 förlängs. Beslutet gäller till och med 2023-06-30.

#### Internetbaserade/digitala behandlingar - generella principer

Kvalificerade digitala vårdkontakter med eller utan bildöverföring (motsvarande chatt och videobesök) är enligt beslut i Regionfullmäktige avgiftsbelagda från och med 2019-01-01. Beslutet gäller offentliga vårdgivare i Region Skåne samt privata vårdgivare som har avtal med Region Skåne. Patientavgifterna är de samma som för fysiska vårdkontakter. Brev - och telefonkontakter samt alla kontakter via 1177 är avgiftsfria för patienten.

Grundkrav för internetbaserade behandlingar som ska ha en patientavgift:

- ordinerad av läkare
- genomgått Region Skånes process för godkännande av

- internetbaserade behandlingar (Stöd- och behandlingsplattformen)
- stöd av behandlare ska ingå
- inloggning via 1177 Stöd- och behandlingsplattformen

Internetbaserade behandlingar är uppbyggda på olika sätt även om det ofta finns gemensamma drag, insats av behandlare varierar liksom längd och moduler.

Framtaget förslag innebär att patientavgift ska tas ut vid första besöket då bedömning görs och vid sista besöket då uppföljning görs samt vid obligatoriska avstämningar med behandlaren. Patientavgiften tas ut enligt gällande regelverk för patientavgifter i öppenvård. Högkostnadskort och frikort gäller.

### Medicinering under överinseende

Inför arbetet med patientavgifter 2022 lyftes två punkter av avgiftsbefriade besök upp där det uppfattades finnas otydligheter gällande vad som inryms i begreppen:

- regelbunden medicinering under överinseende
- medicinadministrering - endast psykiatrisk vård

I regionfullmäktiges beslut om avgifter för 2022 har denna otydlighet hanterats i och med beslutet om patientavgift avseende cytostatika och cancerläkemedel som ges på sjukhus. Vid ytterligare kontakter med verksamheterna har inga fler exempel på otydligheter framkommit.

Frågan tas upp igen om ytterligare otydligheter identifieras i verksamheterna.

### **Ekonomiska konsekvenser och finansiering**

Ekonomiska konsekvenser för Region Skåne av förslaget till patientavgifter bedöms ha en begränsad effekt på Region Skånes totala intäkter i och med att högkostnadsskyddet fungerar som ett maxbelopp.

### **Juridisk bedömning**

Samråd med regionjuristerna har inte bedömts nödvändigt.

### **Miljökonsekvenser**

Ärendet medför inga miljökonsekvenser.

### **Samverkan med berörda fackliga organisationer**

Ingen samverkan/MBL- förhandling har bedömts nödvändigt i ärendet.

**Uppföljning**

Ärendet behöver inte följas upp särskilt.

Carl Johan Sonesson  
Ordförande

Lars-Åke Rudin  
Tillförordnad regiondirektör